

DISPUTATIONES SCIENTIFICAE

UNIVERSITATIS CATHOLICAE IN RUŽOMBEROK

2014

2

ROČNÍK XIV.

VERBUM

KATOLÍCKA UNIVERZITA V RUŽOMBERKU

DISPUTATIONES SCIENTIFICAE
UNIVERSITATIS CATHOLICAE IN RUŽOMBEROK

Ružomberok 2014

DISPUTATIONES SCIENTIFICAE
UNIVERSITATIS CATHOLICAE IN RUŽOMBEROK

Číslo 2, apríl 2014, ročník XIV.

Vychádza štvrtročne.

Šéfredaktor: prof. PhDr. ThDr. Amantius Akimjak, PhD.

Redakčná rada:

prof. PhDr. Eduard Gombala, CSc. – čestný predseda
prof. PaedDr. Milan Ligoš, CSc. – predseda
prof. Vasyl Byalyk, PhD. (Ukrajina)
prof. RNDr. Jozef Ďurček, CSc.
prof. Bart McGettrick, PhD. (Veľká Británia)
prof. dr hab. Krystyna Chałas (Poľsko)
prof. nadzw. dr hab. Jolanta Karbowniczek (Poľsko)
prof. Katerin Katerinov, PhD. (Taliansko)
prof. RNDr. Pavol Kľuvánek, CSc.
prof. nadzw. dr hab. Mirosław Kowalski (Poľsko)
prof. Béatrice Mazur-Kolecka, PhD. (USA)
prof. PhDr. Jozef Mlacek, CSc.
prof. RNDr. ThDr. ICLic. Jana Moricová, PhD.
prof. ThDr. Peter Olekšák, PhD.
prof. ThDr. PaedDr. PhDr. Ľubomír Pekarčík, PhD.
prof. Gabriella Pusztai, PhD. (Maďarsko)
prof. Juan Carlos Torre Puente, PhD. (Španielsko)
prof. Jeanne Tregal, PhD. (Francúzsko)

prof. PhDr. Peter Volek, PhD.
prof. dr hab. Jan Zimny
doc. PaedDr. ThDr. Jozef Biel'ak, PhD.
doc. Ing. Igor Černák, PhD., m. prof. KU
doc. Mgr. Ing. Milan Droppa, PhD., m. prof. KU
doc. PhDr. PaedDr. Miroslav Gejdoš, PhD.
doc. PaedDr. Tomáš Jablonský, PhD., m. prof. KU
doc. PhDr. Helena Kuberová, PhD.
doc. ak. mal. Ján Kudlička, m. prof. KU
doc. RNDr. Nadežda Stollárová, CSc., m. prof. KU
doc. PhDr. Antónia Tisovičová, PhD., m. prof. KU
doc. RNDr. Marián Trenkler, CSc., m. prof. KU
doc. PhDr. Jiřina Vaňková, CSc., m. prof. KU
PaedDr. Peter Krška, PhD.
PaedDr. Štefan Kucík, PhD.
PhDr. Ladislav Šimon, CSc.
RNDr. Štefan Tkáčik, PhD.
dr Jerzy Dąbek

Obálka: doc. ak. mal. Pavol Rusko

Jazyková úprava: PaedDr. Oľga Drobná, PhD.

Technická spolupráca: Mgr. Milan Pudiš, Ing. Miloslav Korba, PaedDr. Ján Gera, PhD.

Nihil obstat pre teologické vedy: Mons. PaedDr. ThDr. Pavol Janáč, PhD.

Cirkevné schválenie: J. E. Mons. prof. ThDr. František Tondra, č. 197/2001 zo dňa 16. 11. 2001

EV 3238/09

Celoročné predplatné: 12,- €

Cena jedného čísla bez predplatenia: 5,- €

Katolícka univerzita v Ružomberku

VERBUM - vydavateľstvo KU

Hrabovská cesta 5512/1A

034 01 Ružomberok

IČO: 37 801 279

ISSN 1335-9185

Contents

Preface

Amantius Akimjak	9
------------------------	---

Formation and Education

Fundamentals Training Church Musicians under the Optional Part of the Training Program Art School

Miroslav Kopnický	15
-------------------------	----

Pilgrimage as an Alternative Form of Religious Education among the Clergy

Renata Grzywacz	33
-----------------------	----

Pastoral Special Pedagogy of Don Bosco

Helena Orieščiková	44
--------------------------	----

Competence Headteacher, Educational Counselor and Prevention Coordinator for the Prevention of Bullying in School

Beáta Ftorková	55
----------------------	----

Identification of the Professional Burnout of Teachers

Elżbieta Lisowska	64
-------------------------	----

Evaluation of Walking of the Adult Population by Means of Cinemagraphy and Three-Dimensional Kinematic Analysis

Vladimír Psalman, Peter Krška, Andrej Hubinák	90
---	----

Social, Economic and Legal Sciences

Social Support for Adoptive Families

Iwona Dąbrowska-Jabłońska	103
---------------------------------	-----

Occultism and Satanism: the Current Pitfalls in Society and Family

Pavol Tománek	117
---------------------	-----

New Addiction – Internet

Stanisław Leszto	145
------------------------	-----

Social Marketing as a Form of Addressing Problem TBC

Anton Lisník, Katarína Greňová	157
--------------------------------------	-----

Essay on Social Consequences of Amnesty

Miloslav Jůzl	162
---------------------	-----

Humanities and Arts

The Church's View of Contemporary Upswing in Occultism	
Róbert Likavčan	171
Synchronous View of New Lexis in Its Nominative, Appellative Aspect	
František Heiser	178
Lexical Analysis of the Biblical Text on the Material of Czech and Polish Translations of the Scriptures as the Source of the Extension of Linguistic Research	
Lubomír Hampl	184
Jozef Chládek (1856 – 1928), Tanz Album, 2st Part	
Miriam Matejová	194

Inhalt

Vorwort

Amantius Akimjak	9
------------------------	---

Bildung und Erziehung

Grundlagen Ausbildung Kirchenmusiker unter der optionale Teil des Ausbildungsprogramms der Kunstschule

Miroslav Kopnický	15
-------------------------	----

Die Teilnahme an den Wallfahrten als Alternativform für die Religionserziehung von Klerikern

Renata Grzywacz	33
-----------------------	----

Pastorale Sonderpädagogik von Don Bosco

Helena Orieščiková	44
--------------------------	----

Competence Schulleiter, Bildungsberater und Prävention Koordinator für die Prävention von Mobbing in der Schule

Beáta Ftorková	55
----------------------	----

Die Identifizierung einer professionellen Lehrerausbrennung

Elżbieta Lisowska	64
-------------------------	----

Die Bewertung des Gehens bei der erwachsenen Population mittels der Kinematographie und der dreidimensionalen kinematischen Analyse

Vladimír Psalman, Peter Krška, Andrej Hubinák	90
---	----

Soziale, ökonomische und juristische Wissenschaften

Soziale Unterstützung von Adoptivfamilien

Iwona Dąbrowska-Jabłońska	103
---------------------------------	-----

Okkultismus und Satanismus: der aktuellen Fallstricke in der Gesellschaft und Familie

Pavol Tománek	117
---------------------	-----

Neue Sucht – Internet

Stanisław Leszto	145
------------------------	-----

Sozialmarketing als eine Form der Lösung des Problems der Tuberkulose

Anton Lisnik, Katarína Greňová	157
--------------------------------------	-----

Essay über die sozialen Folgen der Amnestie

Miloslav Jůzl	162
---------------------	-----

Humanwissenschaften und Kunst

Die Ansichten innerhalb der Kirche von Okkultismusaufschwung in der Gegenwart

Róbert Likavčan 171

Der Synchronblick auf neue Lexik unter ihrem Nominativaspekt

František Heiser 178

Die lexikale Analyse eines biblischen Textes anhand von polnischen und tschechischen Übersetzungen der Heiligen Schrift als Quelle für die Verbreitung der sprachwissenschaftlichen Forschung

Lubomír Hampl 184

Jozef Chládek (1856 – 1928), Tanz Album, 2 Teil

Miriam Matejová 194

Obsah

Predhovor

Amantius Akimjak	11
------------------------	----

Výchova a vzdelávanie

Základy prípravy chrámových hudobníkov v rámci voliteľnej časti vzdelávacieho programu ZUŠ

Miroslav Kopnický	15
-------------------------	----

Účasť na púťach ako alternatívna forma náboženskej edukácie klerikov

Renata Grzywacz	33
-----------------------	----

Pastorálna špeciálna pedagogika dona Bosca

Helena Orieščiková	44
--------------------------	----

Kompetencie riaditeľa školy, výchovného poradcu a koordinátora prevencie pri prevencii šikanovania v škole

Beáta Ftorková	55
----------------------	----

Identifikácia profesionálneho vyhorenia učiteľov

Elżbieta Lisowska	64
-------------------------	----

Hodnotenie chôdze dospeljej populácie prostredníctvom kinematografie a trojrozmernej kinematickej analýzy

Vladimír Psalman, Peter Krška, Andrej Hubinák	90
---	----

Sociálne, ekonomické a právne vedy

Sociálna podpora adoptívnych rodín

Iwona Dąbrowska-Jabłońska	103
---------------------------------	-----

Okultizmus a satanizmus: súčasné nástrahy v spoločnosti a rodine

Pavol Tománek	117
---------------------	-----

Nová závislosť – internet

Stanisław Leszto	145
------------------------	-----

Sociálny marketing ako jedna z foriem riešenia problému TBC

Anton Lisnik, Katarína Greňová	157
--------------------------------------	-----

Esej o spoločenských dôsledkoch amnestie

Miloslav Jůzl	162
---------------------	-----

Humanitné vedy a umenie

Pohľad Cirkvi na rozmach okultizmu v súčasnosti

Róbert Likavčan 171

Synchronný pohľad na novú lexiku v jej nominatívnom, pomenovacom aspekte

František Heiser 178

Lexikální rozbor biblického textu na materiálu polských a českých překladů Svatého písma jako zdroj rozšíření jazykovědného zkoumání

Lubomír Hampl 184

Jozef Chládek (1856 – 1928), Tanz album, II. diel

Miriam Matejová 194

Preface

Studies within the current issue of *Disputationes scientificae* can be divided into three groups. The first one is devoted to upbringing and education. The second one deals with social, economic and legal problems. The third group focuses on humanities and the arts.

Miroslav Kopnický deals with the renewal and improvement of the quality of teaching of both sacral and church music at Elementary Art Schools, in Slovakia. Renata Grzywacz writes about the participation in pilgrimages, as about an alternative form for the religious education of clerics. Helena Oriščiková addresses Don Bosco's Preventive System of Education. Beáta Ftorková presents to us the competencies of the head teacher, the educational counsellor and the prevention coordinator, in the prevention of bullying at school. Elżbieta Lisowska analyses the professional burnout of teachers. Vladimír Psalman, Peter Krška and Andrej Hubinák assess the walking habits of the adult population.

Iwona Dąbrowska-Jabłońska draws our attention to the social support of adoptive families. Pavol Tománek writes about the current dangers of occultism and satanism in society and the family. Stanisław Leszto draws attention to a new type of addiction - the Internet. Anton Lisnik and Katarína Greňová tell us about the social marketing and social aspect of tuberculosis. Miloslav Jůzl thinks about the reasons and consequences of amnesties on ordinary society, and especially on the prison service.

Occultism from a historical perspective to its consequences for the present time, and the Church's position on this issue, is the subject of the study by Róbert Likavčan. František Heiser deals with a synchronous view of the new lexis, within its nominative, naming aspect. Lubomír Hampl addresses a lexical analysis of the biblical text on the materials of the Polish and Czech translations of the Holy Scripture. Miriam Matejová builds on her contribution from the previous issue, and offers us a transcription into the current notation of the 2nd part of the *Tanz* album by the composer, Jozef Chládek.

prof. PhDr. ThDr. Amantius Akimjak, PhD.

Predhovor

Štúdie aktuálneho čísla *Disputationes scientificae* môžeme rozdeliť do troch skupín. Prvá sa venuje výchove a vzdelávaniu. Druhá sa zaoberá sociálnymi, ekonomickými a právnymi problémami. Tretia skupina je zameraná na humanitné vedy a umenie.

Miroslav Kopnický sa zaoberá obnovou a skvalitnením výučby cirkevnej a chrámovej hudby na základných umeleckých školách na Slovensku. Renata Grzywacz píše o účasti na púťach ako o alternatívnej forme náboženskej edukácie klerikov. Helena Oriščiková sa venuje preventívnemu výchovnému systému dona Bosca. Beáta Ftorková nám predstavuje kompetencie riaditeľa školy, výchovného poradcu a koordinátora prevencie pri prevencii šikanovania v škole. Elžbieta Lisowska analyzuje profesionálne vyhorenie učiteľov. Vladimír Psalman, Peter Krška a Andrej Hubinák sa venujú hodnoteniu chôdze dospelej populácie.

Iwona Dąbrowska-Jabłońska upriamuje našu pozornosť na sociálnu podporu adoptívnych rodín. Pavol Tománek píše o súčasných nástrahách okultizmu a satanizmu v spoločnosti a rodine. Stanisław Leszto upozorňuje na novú závislosť – internet. Anton Lisnik a Katarína Greňová nás oboznamujú so sociálnym marketingom a sociálnym aspektom tuberkulózy. Miloslav Jůzl sa zamýšľa nad dôvodmi a dôsledkami amnestií na bežnú spoločnosť a najmä na väzenskú službu.

Róbert Likavčan píše o okultizme z pohľadu ako sa vyvíjal, aké má jeho praktizovanie negatívne dôsledky a aký má Cirkev postoj k tejto problematike. František Heiser sa zaoberá synchronným pohľadom na novú lexiku v jej nominatívnom, pomenovacom aspekte. Lubomír Hampl sa venuje lexikálnemu rozboru biblického textu na materiáloch poľských a českých prekladov Svätého písma. Miriam Matejová nadväzuje na svoj príspevok v predchádzajúcom čísle časopisu a ponúka nám prepis II. dielu Tanz albumu skladateľa Jozefa Chládku do súčasnej notácie.

prof. PhDr. ThDr. Amantius Akimjak, PhD.

Fundamentals Training Church Musicians under the Optional Part of the Training Program Art School

Grundlagen Ausbildung Kirchenmusiker unter der optionale Teil des Ausbildungsprogramms der Kunstschule

Základy prípravy chrámových hudobníkov v rámci voliteľnej časti vzdelávacieho programu ZUŠ

Miroslav Kopnický

Abstract

In the period of communism has been deliberately, systematically stifled and liquidated teaching organ games, Church and Temple music in schools of any type. After 1989, slowly but surely began to develop. Therefore, nowadays, after 24 years, is the time and space to the restoration and improvement of the teaching of the Church and Temple music.

Key words: the lesson plan, the organ school, liturgy, conducting, liturgical singing, lower secondary education.

Základná umelecká škola ako prvá inštitúcia, s ktorou žiak prichádza do kontaktu, ponúka dostupné vzdelávanie na patričnej odbornej hudobnej úrovni. V súčasnej dobe je veľa škôl rôzneho stupňa, ktoré ponúkajú spomínané štúdium. Za základnú podstatu úspešného vzdelávania preto právom považujeme odbornú, umeleckú a pedagogicko-psychologickú zdatnosť i majstrovstvo učiteľa. Nemenej dôležitý je aj fakt, že okrem učiteľa a žiaka dôležitú úlohu zohráva aj materiálne zabezpečenie a nástrojové vybavenie školy. Hoci v dnešnej dobe každá vzdelávacia inštitúcia zápasí s finančnými problémami, napriek tomu by mala mať k dispozícii nástroje na výučbu aj na cvičenie. Jeden nástroj – organ – by mal byť k dispozícii na vyučovanie, druhý by mal slúžiť ako nástroj na cvičenie. Nechceme povrchne kritizovať, či nebudaj dehonestovať základné umelecké školy a ich nástrojové vybavenie, nemienime ani polemizovať o kvalite pišťalových verzus digitálnych nástrojov.

Učebný plán cirkevnej a chrámovej hudby pod číslom 13 neurčuje presne vek uchádzačov o štúdium. Do prvého ročníka nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania sa odporúča prijímať žiakov na kvalitatívnej a kvantitatívnej úrovni piateho ročníka v hre na klavíri alebo klávesových

Pilgrimage as an Alternative Form of Religious Education among the Clergy

Die Teilnahme an den Wallfahrten als Alternativform für die Religionserziehung von Klerikern

Účasť na púťach ako alternatívna forma náboženskej edukácie klerikov

Pielgrzymowanie jako alternatywna forma edukacji religijnej wśród duchownych

Renata Grzywacz

Abstract

The phenomenon of pilgrimage is almost as old as human history. It occurred and occurs not only in Christianity, but in many other religions. It can be considered one of the oldest expressions of human migration resulting from non-economic motives.¹ Throughout history it had various forms. It became a spontaneous movement, sometimes out of control the official religion. In the Catholic Church it appeared almost from the very beginnings and despite the various historical, it has been persistent in its position of the broadening of the Ministry. Priest plays an important role, since he often stands at the head of the group and shall transmit to the faith and religious values outside the place which is the Church, which often gives better results in education, especially among young people.

Key words: pilgrimage, Church, education, leisure time.

Wprowadzenie

Pielgrzymowanie posiada charakter spontanicznego działania na rzecz określonych idei i wartości. Z drugiej strony, jest przyjmowane jako jedna z oficjalnych religijnych form pobożności. Wiele religii traktuje pielgrzymkę do świętych miejsc jako obowiązek ciążyący na każdym z wierzących oraz jako

¹ A. Jackowski, *Pielgrzymki jako przedmiot badań geograficznych*, w: *Przegląd religioznawczy*, 1992, s. 63.

Pastoral Special Pedagogy of Don Bosco

Pastorale Sonderpädagogik von Don Bosco

Pastorálna špeciálna pedagogika dona Bosca

Helena Orieščiková

Abstract

Saint Don Bosco was extraordinary educator. His intelligence, sensitivity and deep spirituality led him to creation of educational system, which develops whole personality: body, heart, mind and the spirit. This system prefers growth and freedom and boy is in the centre of whole educational work.

In order to differentiate his method from repressive system, he called his own method preventive system - because with this system he looked for a way how to prevent necessary punishments. The boy was put into the environment, where he was encouraged to give his best. This approach is related, friendly and from the view of education it is integral.

Key words: Don Bosco, educational system, principle of prevention, youth.

Hovoriť o preventívnom systéme dona Bosca nie je ľahká úloha. Meno systému určuje jeho podstatný obsah: je preventívny – ako protiklad represívneho. Nie ako protiklad medzi dobrým a zlým, ale ako výhodnejší, na rozdiel od menej výhodného. Názov prezrádza zásadný výchovný postoj – predchádzať. Nie dodatočne liečiť, stíhať, trestať...

Niet nijakej pochybnosti, že je lepšie, omnoho lepšie predísť zlu, predovšetkým v prípade neskúsenej, ľahkomyselnej mládeže, najmä tomu zlu, ktoré nemožno považovať len za disciplinárny priestupok, ale za hriech. Túto rozdielnú kvalifikáciu nemôže uspokojiť tým, že stíha už spáchané zlo, hriech, urážku Boha, ale za každú cenu sa usiluje tomuto druhu zla predísť. Preto je tento systém teologickejší (Reimer, 2008).¹

Výchova je proces, prostredníctvom ktorého sa systematicky, pôsobením vychovávateľa, pretvára mladá, neskúsená osobnosť človeka na zrelú, dospelú osobu. Úlohou výchovy je učiť to, čo je správne. Len ten nemá pochopenie a trpezlivosť s inými a ich chybami, kto sa sám neboril s vlastnými. Boh dal

¹ Porov.: REIMER, T. 2008. Preventívny systém: viac než iba výchovná metóda. In: *Don Bosco dnes*, roč. 39, 2008. č. 3, s. 20 – 21.

Competence Headteacher, Educational Counselor and Prevention Coordinator for the Prevention of Bullying in School

Competence Schulleiter, Bildungsberater und Prävention Koordinator für die Prävention von Mobbing in der Schule

Kompetencie riaditeľa školy, výchovného poradcu a koordinátora prevencie pri prevencii šikanovania v škole

Beáta Ftorková

Abstract

The paper defined the role and responsibilities of the Director of the school, an educational counselor and coordinator of prevention in relation applicable legal and Pedagogical standards.

Key words: laws and legislation, socio-pathological phenomenon, aggression, bullying, school, headteacher, educator, educational adviser, prevention coordinator, prevention.

Šikana je závažnou agresívnou poruchou správania nielen v detskom veku. Šikana je vtedy, keď dieťa alebo skupina hovorí inému dieťaťu alebo deťom zlé, nepríjemné veci, bije a kope ich, vyhráža sa im. Incidenty sa môžu opakovať a pre šikanované dieťa je problémom ubrániť sa. Bezmocnosť a slabosť obete agresívne jednanie nielen stimuluje, ale aj posilňuje. Ako šikanu neoznačujeme občasnú bitku alebo hádku približne rovnako fyzicky a psychicky vybavených súperov.

Šikane sa darí najmä v atmosfére utajenia. Obete sú nútené k mlčaniu, postupne sa dostávajú do bludného kruhu šikany a strachu. Jednou z možností ako efektívne odolávať šikane je otvorene si priznať jej existenciu. Ku školskej šikane môže prispievať aj samotné prostredie a atmosféra školy, ako sú toalety bez dozoru, kam nechodia učitelia, staré budovy s tmavými zákutiami, učiteľský zbor a personál zdržiavajúci sa na „svojich“ miestach (Orieščiková, 2013).

Štátna školská inšpekcia realizovala školské inšpekcie v školskom roku 2012/2013 s cieľom zistiť stav a úroveň bezpečnosti školského prostredia a prevencie negatívnych javov v správaní žiakov v základnej škole v SR.

Identification of the Professional Burnout of Teachers

Die Identifizierung einer professionellen Lehrerausbrennung

Identifikácia profesionálneho vyhorenia učiteľov

Rozpoznawanie wypalenia zawodowego nauczycieli¹

Elżbieta Lisowska

Abstract

The object of the analysis is professional burnout of teachers which seem to be an important determinant of quality of relations between teachers and pupils. The survey was conducted in a group of 382 teachers. The methods of measurement of professional burnout and of a tendency to make educational mistakes and to specific styles of education were applied in the survey. The analysis of the results allowed to draw up characteristics of burnout and identify its types. The relations between burnout, and educational mistakes and education styles of teachers were found to be significant.

Key words: professional burnout, educational mistake, education style.

Oficjalnie mówi się o prawie czterdziestoletniej obecności terminu wypalenie zawodowe w jego teoretyczno-empirycznych analiz w literaturze naukowej. Syndrom ten stał się przedmiotem analiz naukowców w latach 70-tych XX wieku. W rozwoju problematyki wyróżnia się trzy okresy – pionierski, empiryczny oraz konceptualizacji teoretyczno-empirycznych wyjaśniających strukturę, dynamikę, etiologię wypalenia w szerszej perspektywie strukturalnej i organizacyjnej. Pionierską, długodystansową, wielowymiarową i niekwestionowaną perspektywą w zakresie wypalenia zawodowego dysponuje Maslach (Maslach 1976, 1978a, b, 1982a, b, 1993, 1998, 2000, 2003, Maslach, Jackson 1984a, b, 1986, Maslach, Liter 1997, 2011, 2005, 2010). Jest ona autorką najbardziej znanego i najpowszechniej stosowanego paradygmatu wypalenia

¹ Tekst jest fragmentem realizowanego przeze mnie projektu badawczego „Rozpoznawanie wypalenia zawodowego nauczycieli”. W artykule wykorzystuję w sposób zmodyfikowany treści opublikowane w książce mojego autorstwa pt. *Rozpoznawanie i przewidywanie wypalenia zawodowego nauczycieli. Studium pedagogiczne*. (2012). Kielce. Wyd.UJK

Evaluation of Walking of the Adult Population by Means of Cinemagraphy and Three-Dimensional Kinematic Analysis

Die Bewertung des Gehens bei der erwachsenen Population mittels der Kinematographie und der dreidimensionalen kinematischen Analyse

Hodnotenie chôdze dospelej populácie prostredníctvom kinematografie a trojrozmernej kinematickej analýzy

Vladimír Psalman, Peter Krška, Andrej Hubinák

Abstract

INTRODUCTION: The movement during human walking is characterized by a few parameters. Because in most studies it is not possible to examine all the parameters, it is appropriate to perform a selection of the most significant of them. Then gait analysis can quite accurately characterize a particular person. **METHODS:** In our study, we preferentially used cinematic techniques and method of three-dimensional kinematic analysis. The most important kinematic parameters were selected: walking speed, velocity and acceleration of movement of each segment of the body, gait cycle time, left and right step time, time of contact and contactless (swing) phase, the length of the left and right step, the entire length of the gait cycle, step width and angular changes in selected joints. Two high-speed cameras, synchronized together, helped to ensure high quality data capture and SIMI Motion software offers the desired quality of the processing results and their subsequent analysis. **RESULTS:** The result is a sequence of consecutive images, that allow to evaluate basic kinematic variables of time and space (angles, track of the center of gravity, segments of the body). Kinogram as one of the outputs of cinematography represents a selected number of images in determination the exact positions of the body and its segments. Through this sequence we can demonstrate the whole movement. Three dimensional kinematic analysis provides more quality outputs, such as center of gravity of the body and also individual body segments expressed by spatial-temporal characteristics (speed and acceleration). Output presents the form of stick diagrams in selected moments and at different viewing angles. Choice of important phases and microphases of movement depends on the objectives of the research. **CONCLUSION:** Based on our measurements we came to the main and interesting kinematic characteristics (spatial, temporal and space - temporal), which are able to describe walking at the required level.

Key words: cinematography, three dimensional kinematic analysis, gait analysis.

ÚVOD

Pohyb počas ľudskej chôdze je charakterizovaný na základe niekoľkých parametrov. Pretože vo väčšine výskumov nie je možné skúmať všetky parametre, vhodné je vykonať výber najpodstatnejších z nich. Tie potom pomerne presne charakterizujú chôdzu konkrétnej osoby. Rýchlosť chôdze, rýchlosť a zrýchlenie pohybu jednotlivých segmentov tela, čas cyklu chôdze, čas ľavého a pravého kroku, čas kontaktnej a bezkontaktnej (švihovej) fázy, dĺžka ľavého a pravého kroku, dĺžka celého chodeckého cyklu, šírka kroku a uhlové zmeny vo vybraných kĺboch (členkové, kolenné, bedrové, laktové, ...) patria k najdôležitejším kinematickým parametrom. K tým ďalším patria rotácie bokov, kolien a členkov, priemerné uhlové hodnoty v bokoch, kolenách a členkoch a v neposlednom rade aj uhly medzi trupom, stehnom a nohami (Perry 1992, Sutherland 2002). U osôb s väčšou šírkou kroku, teda využívajúcich väčšiu plochu opory, sa dajú predpokladať určité stabilizačné problémy (Wagenaar, Van Emmerik 2000).

Tiež mnohé výskumy dokazujú, že získať jeden z najdôležitejších ukazovateľov chôdze – jej rýchlosť, je možné vtedy, ak testované subjekty kráčajú im vlastnou optimálnou rýchlosťou, ktorá je určovaná ich vlastným tempom chôdze. Z tohto následne získavame ďalší veľmi dôležitý ukazovateľ – dĺžku kroku (Sutherland, Kaufman, Moitza In: Rose & Gamble 1994). Rýchlosť chôdze považujú mnohí autori za základný parameter pohybového vzoru pre chôdzu. Tento ukazovateľ však môže byť skreslený vonkajšími stresovými podmienkami.

METODIKA

Ak chceme získať čo najpresnejšie parametre chôdze, musíme si uvedomiť, že pohyb takmer v každom kĺbe je rotačný. Je teda nutné použiť kinematickú analýzu v priestore (3D). Pre vzájomné rozlíšenie osôb na základe ich chôdze si vyžaduje získať dostatočné množstvo rozdielných parametrov. Tie je však možné získať zatiaľ len v laboratórnych podmienkach a s ideálnym technickým vybavením (nastavenie pozície kamier, dobré osvetlenie, presné označenie telesných segmentov a pod). Na druhej strane, za nevýhodu laboratórnych skúmaní považujeme to, že nie vždy sú porovnateľné s reálnymi situáciami, čo dosť sťažuje odhaľovanie identifikačných ukazovateľov chôdze. Všeobecne povedané, pre získanie správnych výsledkov sa snažíme získať zoznam parametrov – identifikátorov pohybu s čo najväčšou interindividuálnou a čo najnižšou intraindividuálnou odlišnosťou.

Vo väčšine prípadov sa pri hodnotení chôdze využívajú vysoko-rýchlostné videokamery (frekvencie od 500 Hz), pričom pohyb snímame z frontálneho, sagitálneho a transversálneho pohľadu.

Social Support for Adoptive Families

Soziale Unterstützung von Adoptivfamilien

Sociálna podpora adoptívnych rodín

Wsparcie społeczne rodzin adopcyjnych

Iwona Dąbrowska-Jabłońska

Abstract

The starting point of the considerations undertaken in the present paper is reference of formation and functioning adoptive families and theirs problems, what can appear with child's adoption together with. On this background introduce the possibility of social support the given the adoptive families, in this situation new for him.

Key words: social support, family, adoption.

Wprowadzenie

Liczba adopcji (przysposobienia) w Polsce od kilku lat utrzymuje się na stałym poziomie, około 3 000 adopcji rocznie. Po okresie spadkowym, który miał miejsce w drugiej połowie lat 90. obecnie w Polsce rocznie adoptowanych jest około 3 200 dzieci. To stosunkowo mała grupa, jeśli weźmiemy pod uwagę liczbę dzieci, których rodzice zostali pozbawieni przez sądy rodzinne władzy rodzicielskiej (np. w pierwszej połowie 2008 roku było ich blisko 14 500). Według danych Ministerstwa Sprawiedliwości w 2010 roku do wydziałów sądów rodzinnych wpłynęło 4 430 spraw o przysposobienie, załatwiono 3 556 spraw, w tym orzeczono przysposobienie w 2 895 sprawach.¹ Dla pełnego zobrazowania sytuacji warto wspomnieć o zjawisku niepowodzenia w adopcji. Rozwiązanie przysposobienia jest porażką małżonków, ale szczególnie niekorzystne jest, bowiem utrwala traumatyczne

¹ *Ewidencja spraw o przysposobienie w sądach rodzinnych w latach 1999-2010*, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, <http://www.mpips.gov.pl/wsparcie-dla-rodzin-z-dziecmi/adopcja/informacje/informacje-statystyczne/> [dostęp: 15.09.2013].

Occultism and Satanism: the Current Pitfalls in Society and Family

Okkultismus und Satanismus: der aktuellen Fallstricke in der Gesellschaft und Familie

Okultizmus a satanizmus: súčasné nástrahy v spoločnosti a rodine

Pavol Tománek

Abstract

The study reflects the present baits of occultism and satanism in society and the family. The phenomenon of satanism and the occult is becoming a modern-day "modern" trend often young people. Churches in Slovakia, but also various counseling centers often do not take a position flexibly to the problem. The study demonstrates also provides concise empirical results of probes aimed at manifestations of occultism and satanism among young people. In conclusion presents possible solutions and recommendations into the practice.

Key words: satanism, occultism, youth, church, religion, family, society.

Úvod

Štúdia vznikla ako podnet na čoraz častejšie šírenie okultizmu, satanizmu a synkretickej New age symboliky do rodín, výchovy a spoločnosti. V posledných rokoch je možné pozorovať skutočnosť, ako mnohí mladí ľudia čoraz častejšie vyhľadávajú „nové“, často až fascinujúce skutočnosti v náboženskom a duchovnom prostredí s cieľom „mať zážitok“. Mladí chcú veci riešiť hneď, lebo k tomu ich vedie akcelerácia doby. Vystupujú z cirkví, hľadajú, skúmajú až do takej miery, že sa začína hovoriť o náboženskom turizme či turizme v jednotlivých cirkevných spoločenstvách tej-ktorej cirkvi. Nedočkavým hľadaním pravdy však čoraz častejšie prehľbujú svoju duchovnú priepasť natoľko, že niekedy strácajú aj obyčajnú pragmatickú orientáciu hodnotových rebríčkov. Sú zranení, sklamaní, znechutení. Cirkvi na Slovensku sa však k týmto „zraneným, sklamaným alebo aj znechuteným“ ľuďom nestavajú rezervovane. Opätovne otvárajú svoju náruč ako v príbehu o márnoträtom synovi. Predmetom štúdie je otázka skrytého pôsobenia diabla, či už prostredníctvom okultných, satanistických či synkretických prejavov na

New Addiction – Internet

Neue Sucht – Internet

Nová závislost – internet

Nowe uzależnienia – Internet

Stanisław Leszto

Abstract

In this article the phenomenon of the Internet Addiction Disorder, which belongs to the group of new addictions has been presented. Problems related to naming, diagnostic criteria (on the basis of ICD-10 and DSM-IV) as well as personal and environmental determinants have been presented. In the following part of the article the synthesis of the Internet users' activity has been performed and the consequences of this phenomenon has been presented. The publication might become a source of a wider description, in comparison to the presented in the article, of the phenomenon of infoholism or the basis of the consideration of the subtypes of the Internet Addiction Disorder (among others, addiction to the social networking services).

Key words: new addictions, Internet, Internet Addiction Disorder, determinants IAD, manifestations IAD, effects IAD, behavioral addictions.

Koniec XX i początek XXI wieku to czas wirtualnej rewolucji. Komputer, w niespełna pięćdziesiąt lat, z maszyny liczącej przeobraził się w podstawowe urządzenie gospodarstwa domowego i użytku osobistego, bez którego znaczna części populacji światowej nie wyobraża sobie dziś życia. Dzięki zastosowaniu komputera i sieci komputerowej nastąpił gwałtowny rozwój współczesnych technik komunikacyjnych, realizowanych za pomocą różnorodnych usług. Już dziś, według Międzynarodowego Związku Telekomunikacji (ITU), będącego wyspecjalizowaną komórką ONZ, z globalnej sieci, jaką jest Internet korzysta ponad 2 miliardy ludzi. Bazując na danych z badań realizowanych na zlecenie tej organizacji można zauważyć, że liczba użytkowników Internetu w ciągu ostatnich pięciu lat podwoiła się.¹ W Polsce,

¹ Źródło internetowe: <http://www.pb.pl/2244443,50758,liczba-uzytownikow-internetu-na-swiecie-przekroczy-w-br.-2-mld>, dostęp: 30.10.2011 r.

Social Marketing as a Form of Addressing Problem TBC

Sozialmarketing als eine Form der Lösung des Problems der Tuberkulose

Sociálny marketing ako jedna z foriem riešenia problému TBC

Anton Lisnik, Katarína Greňová

Abstract

Despite the general global progress, there are currently countries where inadequate environmental and social conditions mean an increased risk of infectious diseases. However, even in developed societies with high living standards, there are social groups who are from different causes increased risk of infectious disease. The most famous and also the world's most widespread infectious disease tuberculosis. Treatment and prevention of this disease requires concerted action not only international health organizations as well as representatives of developed countries that their funds support patients in poorer countries. One way of ensuring adequate support for the treatment of social marketing, which is in addition to making profits and contributing to the improvement of social or health conditions in society.

Key words: social marketing, tuberculosis, responsibility, solidarity.

Sociálny marketing

Sociálny marketing ako súčasť marketingu je známy od sedemdesiatych rokov 20. storočia, keď si Philip Kotler a Gerald Zaltman uvedomili, že rovnaké marketingové princípy, ktoré boli použité na predaj produktov pre spotrebiteľa, by mohli byť použité na „predaj“ myšlienok, postojov a správania. Sociálny marketing podľa ich definície je: „Návrh, implementácia a kontrola programu, ktorý má za cieľ ovplyvniť prijateľnosť sociálnych myšlienok, a ktorý zahŕňa úvahy o produktovom plánovaní, tvorbe cien, komunikácii, distribúcii a marketingovom výskume“¹. Podľa Kotlera a Andreasena sa sociálny marketing líši od iných oblastí marketingu len s ohľadom na svoje ciele.

¹ WEINREICH, N. K. *What is Social Marketing?* [online]. [cit. 13.4.2013] Dostupné na internete: <http://www.social-marketing.com/Whatis.html>.

Essay on Social Consequences of Amnesty

Essay über die sozialen Folgen der Amnestie

Esej o společenských důsledcích amnestie

Miloslav Jůzl

Abstract

Essay on social consequences of amnesty ponders over the reasons and impacts of amnesties on ordinary society and mainly on prison service officers. The paper finds more positives than negatives in amnesties since it brings costs saving and time for prison service officers and it preventively prevents possible rebellions which can always happen in crowded prisons. Part of the reflection is so called Woolf's report as the reminder of rebellions in English prisons at the end of 80's of the last century whose recommendations have been of permanent value.

Key words: amnesty, Woolf's report, prison service, SWOT analysis, prison, prisoner.

Úvod

Počátkem roku 2013 došlo v České republice k rozsáhlé amnestii prezidenta republiky, která vyvolala značné polemiky nejen v politických kruzích, ale především v široké veřejnosti a vedla k úvahám o revizi té části amnestie, která nahrála řadě typicky českých podvodníků – tunelářů, jejichž kauzy se vlečou již řadu let s částkou cca 4,5 miliardy korun uvedeno v českém tisku), nenávratně zmizelých. To byl také hlavní důvod nelibosti české veřejnosti vůči amnestii. Dalšími negativy je zvýšená trestná činnost amnestovaných, z nichž se někteří postupně vracejí zpět do věznic. V důsledku amnestie došlo i k několika nejtěžším zločinům, jež si vyžádaly životy nevinných obětí.

Amnestie

Není těžké si na internetu najít, kolik amnestií proběhlo v Československu (a v České republice) od roku 1918. Bylo jich téměř padesát, z toho pouze tři za České republiky a českých prezidentů. Nejmasivnější amnestie byla udělena 23 tisícům vězňů v lednu 1990 při nástupu prezidenta Václava Havla (1936 – 2011) do své státnické funkce. Věznice tehdy pomalu zely prázdnotou

The Church's View of Contemporary Upswing in Occultism

Die Ansichten innerhalb der Kirche von Okkultismusaufschwung in der Gegenwart

Pohl'ad Cirkvi na rozmach okultizmu v súčasnosti

Róbert Likavčan

Abstract

Increase in occultism around the world and therefore has a disturbingly alarming statistics in Slovakia. There are many sects and groups of people posing as true witnesses of Christ, and we can very easily through their words or practices slip into the hands of the devil unwillingly and unknowingly occult practitioners. Attention is drawn to the occult in general since the post does not give information on the various occult practices. The aim is to provide an informative nature of the occult in terms of how it develops, what has negative consequences for the practice and what is the position of the Church on this issue.

Key words: occult, magic, mysterious forces.

Úvod

Okultizmus na celosvetovej úrovni vrátane Slovenska má znepokojivo stúpajúcu tendenciu. Na okultné praktiky nemáme problém naraziť pomaly na každom kroku. Na internete a v televízii sú programy s vešticami, horoskopy, ponuky takzvaných liečiteľov, joga, reiki, homeopatia, meditácie a iné. Aj to bol jeden z dôvodov, prečo som sa rozhodol tejto téme venovať. Mnohí mladí prichádzajú do styku s jeho praktikami a sú ohúrení niečím novým. Informovanosť mladých týkajúca sa tejto problematiky, či už v rámci štúdia alebo aj mimo neho, je veľmi nízka.

Preto je tu namieste otázka, čo vlastne okultizmus je, čo všetko možno nazvať okultizmom a v konečnom dôsledku, aký má dopad na život človeka.

Treba povedať, že okultizmus je naozaj veľmi nebezpečný, lebo vlastne jeho praktizovanie je odovzdanie seba samého niekomu úplne cudziemu bez toho, aby som sa sám snažil dosiahnuť niečo vznešené, nejaký dobrý cieľ. Takéto odovzdanie sa niekomu alebo niečomu cudziemu veľmi ničí človeka, a zároveň vytvára závislosť od nejakých predmetov alebo osôb, ktoré mu takéto praktiky ponúkajú. Človek potom prichádza k názoru, ako: „Načo to ja budem riešiť, vyrieši to za mňa nejaká vonkajšia moc“.

Synchronous View of New Lexis in Its Nominative, Appellative Aspect

Der Synchronblick auf neue Lexik unter ihrem Nominativaspekt

Synchronný pohľad na novú lexiku v jej nominatívnom, pomenovacom aspekte

František Heiser

Abstract

The article deals with issues of vocabulary and factors that bring dynamism into the system. The focus will be given to the most important word as a structural-semantic unit of language. Attention will be paid to issues of word-formation and it's motivation.

Key words: word, structural-semantic unit of language, language nomination, word-formation motivation, derivation, composition, substantivisation, acronymisation.

Tvorenie slov vo svojich variantoch predstavuje najdôležitejší spôsob tvorenia nových pomenovaní, ktorý sa podstatne odlišuje od iných spôsobov rozširovania zásoby pomenovaní.

V zásade musíme rozlišovať dva zdroja tvorenia slov: nové pomenovanie vzniká na základe analýzy pojmu, ktorý má označovať, t.j. syntetickým slovotvorným procesom, ktorý realizuje syntagmatickú (onomaziologickú) štruktúru pojmu syntagmatickou štruktúrou slovotvorných morféme, alebo sa hotové pomenovanie len upravuje, modifikuje. Tomu môže napomôcť kondenzácia, ktorá spočíva v transformácii multiverbálneho pomenovania na jednoslovné (ide o univebizáciu ako čiastkový proces morfémovej kondenzácie), alebo transformácia zloženého pomenovania na odvodené.

Vzhľadom na to, že substantívu prináleží centrálna pozícia medzi autosémantickými a sysémantickými slovnými druhmi, venujeme mu krátku pozornosť. Náš praktický výklad derivačného slovotvorného systému podstatných mien je podmienený práve týmto faktorom.

Táto pozícia podstatného mena sa vysvetľuje jeho základnou onomaziologickou úlohou, t.j. pomenovávať substancie, ktorých dôsledkom je bohatosť a rozmanitosť jeho pomenovacích a slovotvorných štruktúr. Substantívum sa vyznačuje výraznou diferenciaciou špecifických a základných

Lexical Analysis of the Biblical Text on the Material of Czech and Polish Translations of the Scriptures as the Source of the Extension of Linguistic Research

Die lexikale Analyse eines biblischen Textes anhand von polnischen und tschechischen Übersetzungen der Heiligen Schrift als Quelle für die Verbreitung der sprachwissenschaftlichen Forschung

Lexikální rozbor biblického textu na materiálu polských a českých překladů Svatého písma jako zdroj rozšíření jazykovědného zkoumání

Lubomír Hampl

Abstract

The aim of this paper is to demonstrate exactly – by means of repeatedly analyzed examples concerning names of animals – inaccuracies in the biblical translation. For this purpose, I compared 16 Bible translations (eight into Polish and eight into Czech), focusing on chosen sections of the First Book of Kings (1 Kings 4:23 // 1 Kings 5:3). Taking into account these two verses of the Bible (1 Kings 4:23 // 1 Kings 5:3) describing the same situational context, I discuss the main lexical differences concerning Czech and Polish translations of the Bible, both intra- and interlingual ones. I concentrate on the key issues of translation studies including the problem of semantic dominant as well as hyponymy and hyperonymy of lexemes that appear in the translations analyzed.

Key words: picture and biblical symbolism, interpretation, translation, language's equivalence and synonymous lexical units.

Soustředujíc se na starozákonní *První knize královské* (1Kr 4,23 // 1Kr 5,3)¹ chtěl bych v tomto příspěvku popsat nejdůležitější lexikální rozdíly, jaké se objevují v českých a polských biblických překladech. Jedná se ne

¹ Jedná se samozřejmě o stejný překládaný biblický text, ale v devíti analyzovaných překladech (NBG, BT, BWP, BP, ČEP, ČSP, B21, JB i SNC) pořadí číslování uvedených veršů bylo posunuto, proto zkoumám rovněž zmíněnou knihu 1Kr 5,3. Ve zbývajících sedmi překladech (BG, BJW, BW, PNS, BK, BO, PNS) se jedná o analogický text 1Kr 4,23.

Jozef Chládek (1856 – 1928), Tanz Album, 2st Part

Jozef Chládek (1856 – 1928), Tanz Album, 2 Teil

Jozef Chládek (1856 – 1928), Tanz album, II. diel

Miriam Matejová

Abstract

Josef Chládek - the Ružomberok organist and cantor belongs to not so well-known so-called local composers which, however, form a part and parcel of Slovak musical history.¹ That is why we considered an obligation to focus on the research of his composed heritage including, beside other, the album of 11 piano pieces titled by the author as a *Tanz album*. I. works *Tanz album* contains the first four songs from the album, following II. works seven other tracks.

Key words: Jozef Chládek, piano songs, dance songs.

Tanz album II. bezprostredne nadväzuje na publikovaný *Tanz album I.*, ktorý vyšiel v predchádzajúcom čísle časopisu.² Oba albumy patria k svetskej tvorbe Jozefa Chládku (1856 – 1928), ružomerského regenschoriho a kantora, ktorého dielo je laickej i odbornej hudobnej verejnosti pomerne málo známe. Pôvodne rukopisné dielo, dosiaľ nepublikované, sme po preskúmaní pretranskribovali do tlačenej notovej podoby. Pôvodný názov *Tanz album*, sme z praktických dôvodov zmenili na *Tanz album I.* (Erinngund zu Bad Gastein op. 1., Die Unvergessliche op. 2., Die Brunete. A Barna. op. 3., Sylwester Walzer op. 4.) a *Tanz album II.* (Die jugendliche Liebe op. 5., Blumenknospen

¹ Jozef Chládek sa narodil 12. marca 1856 v Smržovke v severných Čechách, okres Jablonec nad Nisou. Po ukončení gymnaziálnych štúdií sa zapísal na organové oddelenie pražského konzervatória, kde študoval u Františka Zdeňka Skuherského, následne sa prihlásil na trojročný cirkevno – hudobný kurz na Prager Kunstschule für Kirchenmusik in Böhmen. Po krátkom pôsobení na mieste organistu v Mladej Boleslavi a v Kouřimi, prichádza na odporúčanie Františka Zdeňka Skuherského a Andreja Žaškovského ako 25-ročný do Ružomberka. Zúčastnil sa konkurzu na miesto organistu a regenschoriho, konkurz úspešne absolvoval a 5. augusta 1879 bol spišským biskupom poverený funkciou regenschoriho farského chrámu sv. Ondreja v Ružomberku. Jozef Chládek pôsobil v Ružomberku nepretržite päťdesiat rokov. Zomrel 25. marca 1928 v 73. roku svojho života. Jozef Chládek sa venoval nielen svojmu poslaniu regenschoriho. S jeho menom je spojený vznik a činnosť niekoľkých hudobných telies, vznik speváckeho zboru, pedagogická práca (vyučoval na dievčenskej meštianskej škole, na piaristickom gymnáziu) a skladateľská činnosť.

² MATEJOVÁ, M.: *Jozef Chládek (1856 – 1928): Tanz album I. diel*. In: *Disputationes scientificae Universitatis catholicae in Ružomberok*. ISSN 1335-9185. roč.14, č. 1 (2014), s. 138 – 164.